

L a t w e e f c h u   N w i s e s .

Nr. 4. Zettortdeenä 25tä Janwar 1845.

* R o b e r t s .

Sprantschös Marselles pilsatä dsihwoja kahds gohbigß wihrs Beerend Roberts wahrda, kas ar sawu masu kohpmanna ammatu, kaut gruhti, taf tik dauds nopelnija, ar ko sawus peederrigus, kã sawu seerwu, weenu dehlu, kas jaw 20 gad- dus wezz un weenu 9 gaddus wezzu meitimu war- reja usturreht. Kahda deenã, kad tas wissu sa- wu prezzi bij pahrdewis, tas salaffija wissu sa- wu naudu un dewahs- us fuggi, gribbedams pah- juhru us zitteem frefcheem pilsateem ais- braukt sewim atkal prezzi pirkt. Bet pah- juhru brauzoht tam juhvas laupitaji usbrukke, kas to sakehruschji us Aprifu aiswedde, fur tee winnu Tunis pilsatã par wehrgu pahrdewe. Te nu winna mihli peederrigi bes apgahdataja leelãs behdãs un truhkumã palikke! To nabbadsibu tee buhtu warrejuschi gan wehl jo lehtaki panest, kaut winnu mihlais tehws wehl pee teem bijis, bet nu ne tã wairß ne bija!

Pehz pufsohtra gadda tee dabjuja dsirdeht, ka winnu tehws Aprikã Tunis pilsatã wehrgõß effoht, un ka to par 500 dukfateem warroht is- pirkt. Zehschu schi nauda preeksch teem nabbaga atstahteem gan lohti dauds bija, kas ar saweem rohku darbeem tik knappi sawu dsihwibu wilke, taf jaunais Roberts wehl zerreja, deenu par dee- nu tik dauds naudas sakraht, kã winsch ar laifu sawa tehwa glahbejs warretu buht. Schinni zerribã winsch nu jo deenas jo wairak pee darba peespeedahs, un ko winsch zauru neddelu no sa- wahim isdohschanahim bij aiskrachjis, to tas ihpa- schã makã eemette, un to sawu masumtinu if swehtu wakkaru ar dauds leelaku sirdspreeku zauri skaitija, ne ka leelakais kohpmannis, kas eelsch tuhksioscheem kupschojahs.

Tã nu pehz kahda laika wakkara atkal wissi pee galda sehdeja, fur jaunais Roberts sawu

naudu isbehris patlabban skaitija, gribbedams sinnaht, zil tam no tahs waijadsigas naudas wehl truhks? Bet itt saweebes nabbadsinsch sahze peeri berseht, redsedams, ka winsch knappi tik puffi no tahs waijadsigas naudas bij eekrah- jis. Bet kã tas gan zittadi warreja buht? wissa winna pelna tik ta bij, ko tas ar sawahim roh- kahim pee fuggaem strahdadams nopelnija; un no schihß tam waijadseja wehl ir sawu wezzu mah- ti, kas lohti wezza buhdama, ne spehje wairß patte maissi pelniht, un sawu masu mahsu us- turreht. Winsch no wissadeem preekeem un is- lusteschanahim atrahwahs, fur naudas tehrinsch bij; ir swehtdeenãs un swehtkõß, kad zitti jauni laudis islustedamees schenkõß un trakteerõß ghje, winsch laiwinu panehmis zehle par masu uppiti fungus us trakteeri pahri, fur musikanti itt kohschi spehleja. Tã tas nu few graffi krahje fur un kã tik warredams.

Smaggi nopuhßdamees tas itt noffuminis saz- zija: af zil gruhti tas irr, nabbaga zilwekam funteem rublus sakraht, fur taf baggatais kahdu reis tik dauds par weenu weenigu trumpas lappi- nu aismaksa, jeb sawu naudu us neschkihstu wihs- ihã laikã ischkehrd! Es nu jaw gaodeem, deenu pee deenas, naudu krahju, un taf ne esimu wehl nõj 300 rublus sakrahjis. Kaut jel wehl wairak tahdi brauzeji manã laiwinã eekahptu, ka tas, kas man tohs desmit dukfatus us reis eeschkin- toja. Us scheem wahrdeem sazzija

Roberta mahfa: Ja, tas bij mihligß en- gelis, woi ne teef Kristap? Stahsti jel man wehl ween reis no ta gohdiga funga, tu to ne mas ne sinni, zil lohti no ta man patihk klausitees.

Roberts. Es to no ta funga ne buht ne doh- maju, kas tai swehtdeenãs rihtã ar pawezzeem swahrkeem, nekemmetu galwu, zeppuri us az-

zim dsilli usbahsis pee mannas laiwinas peenahze, ka tas tik labfirdigs buhs. Winna frunkaina peere manni tà sabaidija, ka es ne drihstēju tam nej peedahwatees, woi tam ne patiftu ar laiwiau braukt; bet kad winsch jaw bes tam mannà laiwina eefahpe, tad es atgruhdohs tuhdat no mal-las noht. Pehz kahda brihscha, kad gabbalinu jam bijam pagahjuschi, winsch manni jautaja: **Puisch**, zil itgi tu scho ammatu jaw dsenn? **Es**: kahdus septini jeb astoni mehneschus. **Winsch**: un ar ween swehtdeenas, kur zitti jauni laudis no wiffadeem darbeem atpohsdamees eet isluste-tees? **Tas** skaidri israhda kahds leels fihstulis tu effi; kaunees, kaunees, tahds jauns zilweks! **Es**: zeenigs funks, kad juhs ihstin sinnatu, kas manni us tam speesch, tad juhs gan zittadi par manni spreestu. Nu winsch man pawehleja, lai es wianam to isstahstoh, un es tam wissu skaidri isteizu, ka mans tehws Tunis pilfata wehrgos nahjis, un ka to par tik un tik dauds naudas tik warre dabhuht ispirkt, un ka es esmu nodohmajis tik dauds wehl sakraht; turklaht es tam wehl teizu, zil grehti tas man nahkabs, tahdu pulku naudas ar saweem sweedreem sapel-niht, pee kam wehl ir flinna mahte mahjas mannà apgahdashana stahw. To stahstoh man pascham pahri affaras azzis qaddijahs; bet swe-schais tahs itt ka ne manuidams, iswilke masu gramatinu no kabbatas, waizaja mannu un manna tehwa wahrdu, to pilfatu kur tehws irr, tohs prerastijis eebahje gramatinu atkal kab-bata, un tad nej wahrdinu ar mannim wairs ne rumaja. Kad nu atkal pee mallas nahzam, tad winsch tohs desmit dukatus man rohkà espede; es nu gribbeju tam par to firsniqi pateiftees, bet tas man no rohkahm israhwahs un aisgahje prohjam.

Mahfa. Tawu mihliqungu! kaut mehš sinnatu kur winsch dsihwo, es tam itt sinukku frohni no sawahm pukkebm nopihtu, un to schin-fodama tam abbi rohkas nobuschotu. Kahds winsch bij? **Alf**, kaut es wianu riht ar sawu pukku furwiti staigadama us eelas fatiftu! **Bet** brahliht, tew taf zeeta firds ne buhs, ir mannu maja krahjuminu pee tawas naudas peelikt klah; man taf arri jaw kahds pahris dahlderu irr sa-krahts.

man taf arri jaw kahds pahris dahlderu irr sa-krahts.

Roberts. Zuhlin, nowehli man to preeku! pateeki es tew fakku: es schinni pasaulè zittu ne kahdu leelaku laimi ne sinnohs, ka to, ka es war-retu muhsu mihla tehwa glahbejs buht.

Mahte. Lai Deews tewi par to swehti, mans dehs!

Roberts. **Alf** mihla mammin! es labpraht eetu sawa tehwa weeta tur zeetumà, es labpraht tabs dsellis nestu us sawahm kahjahm, kas tam taggad janefs; bet mihla mammin, kas tad tewi apgahdatu, to es arr ne warru darriht, tewi bes paliga scheid weenu atstah.

Mahte. Dehs, es pasihstu tawu mihliqungu firdi, effi tik meerigs un paleez wehl us preekschu tik tschaklis pee darba, un tu redsefi: Deews tawus sweedrus swehtis un tewim to preeku nowehlehs, (ka tu sawu tehwa warrefi ispirkt. Tu no tahs wajadfigas naudas puffi taf effi jaw eekrahjis.

Roberts. **Lebè**, puffi tik, bet kad tu man to reis — ne sinnu pats ka saziht — buhtu lahwiht to schibdu wehl druzin bahrgaki fanemt, es buhtu no winna to naudas papibri dabbusis, un nu man ta wajadfiga nauda jaw wissa buhtu rohkà.

Mahte. **Bet** ta ne buhtu wiss ihsten goh-digi pelnita, un tas tew pehzak pascham firdi sahpetu, apsinmatees: es esmu sawu tehwa gan ispirzis, bet ar neleetigi pelnitu naudu. **Ne**, mans dehs! fargi sawu firdi un prahtu, un turrees schihsts no wiffas apgrehziwas. **Tu** sinni ko Deewa wahrds fakka: **Turri** Deewa likkumus, tad winsch tewi ne atstahs. **Kà** tur-rehs weens jaunelis sawu zellu schihstu? **Kad** winsch turahs pehz Deewa wahrdeem. **Lai** ne weens grassis tawà malkà naw atrohnams, kas buhtu neleetigi pelnihts. **Kad** tu pehzak sawu naudu ir us wisslabbaku wihs walfatu, kad tu to ir us altara pascham Deewam par uppuri dohtu: tad taf tawa pascha firds tewi pasuddi-natu un taws uppuris buhtu tam Rungam weena negantiba.

Teem tã runnajoht jaw deenas gaisna nobfisse un tumfch palikke, nu wajjadseja fwezzi eenest un lohgu flehgus aistafih, lai Roberts warretu redseht sawu naudu salaffih un nolift noht. Bet pirms tas to wehl bij salaffijis, kahds makrtigi pee namma durwim klaudsinaja. Roberts fazzija, lai mahsa pamasi eet tahs durwis atschaut, lai winsch warretu sawu naudu nolift, pirms wehl fweschais istabã eenahktu. Kad nu durwis atschahwe, tad eenahze weens wihrs preeksch-nammã, kas meitenei rohku sneegdams luhdsahs, lai ta winnu zaur tumfchu preekschnammu istabã eeweddoht. Tik drihs tee istabã eenahze, Roberts tuhdat pasinne, ka tas wiinna tehws bij. „Alf Deews! tas irr mans tehws!“ isfauze Roberts no preeka pahrnemts, un rohkas isplehtis tam prettiin skrehje. Ir mahte flimmiga buhdama no sawa krehla ar puhlinu gan pazehlahs, bet sawu mihlu wihru negaidoht eerandsijust, ta itt ka bes samannas palikke; zetti tai sahze trihzeht un wiinna kritte us sawu krehslu atkal atpak-fak; kad winnas wihrs to skuhpsidams butshoja, tad ta tik knappi weenu rohku warreja tam ap faklu apfert.

Juhlina no preeka zellõs ismettusees tehwm kahjas apfehre un tahs butshoja.

Mu brihtinnu palikke wiffi kluffu. — Kas schẽ gan tohs preekus ar wahrdeem spehtu isteikt, fo tee mihlee nu baudija! — Pehz kahda brihscha tehws sahze tik kahdus rettus wahrbus grabstih, sawus mihlus apfweiznadams, un schee atkal tapatt wiinnu.

Bet tai paschã preeka pilnã flundinã jaunais Roberts gahje atkal istabas faktã pee sawa galda, fur tas papreeksch sehdeja, un azzis nolaidis tã idilikkahs, ka winsch itt ne kahdu preeku ne justu; fur tak mahte un mahsa tehwu weenadi jautaja, kã winnam tik ilgi flahjees, us fo tehws ne spehje teem deefgan ahtri arbildeht.

Teizet jel man, fazzija tehws: Kã juhs to darrijat, ka es wallam tikku? Es tak labbi sinnu, kahdã tufschibã un truhkumã es juhs wiffus atstahju, fur juhs tik dauds naudas nehmat? un ihpaschi tu mans dehls, tew wiswairak no

mannim pateiziba nahlahs. Jamais Roberts stahweja itt kluffu; tad winsch abbi rohkas preeksch azzim lizzis, ar elkoncem us galdu atspeedahs.

Tehws. Kã? mans dehls, tu ne warri drohfschi man azzis stattitees? Skattees jel schurp, woi tas tew ne kahds preeks naw, sawu wezzu tehwu pehz tik i'ga laifa atkal redseht?

Roberts nu rohkas no azzim atnehmis sahze gaufschi raudaht.

Tehws bahrgã balsi: Robert, kas tas irr — fo es tawãs azzis lassu? no kam tahbi tumfschi mahfoni us tawa waiga zellahs, kas wiffus tawus preekus apklahj? Robert! man no tewim fliktas dohmas firdi rohдахs. Tu buhfi saglis jeb laupitajs mannis deht palizzis. Zaur besdeewigem darbeem tu manni effi atswabbinajis. Runna ar tawu tehwu pateesibu; fur tu tik dauds naudas nehmis?

Tehws! fazzija Roberts affaras no azzim flauzidams: tu darri nepareisi kad tu no mannim tã dohma, es ne esmu tewis deht nej saglis nedf laupitajs palizzis; bet tas man firdi lohti sahj, ka es ne warreju tawõ glahbejs buht; ka es to laimi ne warreju pasneegt, us fo es ar meef un dwehsel dsinnohs, proht: pats tewim tahs dsel-ses no kahjahm nonemt.

Tehws. Zaur fo tad zittu tas gan notizzees? Muhfu Leels-kungs Tunis pilfatã man tak skaidri fazzija, ka es tik zaur sawu dehlu teefoht wallam.

Roberts. Alf, zil preezigs es tad buhtu, ja es buhtu warrejis tawõ glahbejs buht. Ne, es ne dabbuju wiff to preeku redseht, fo es scheid tawã atstahã buhdinã no deenas darbeem duffedams allasch sapnoju, tã dohmadams: kahdu reis tu sawu mihlu tehwu teitan atkal pahreddiff.

Juhlina. Pecteek, pecteek; muhsu mihlais tehws tak irr teitan. Deews wiinnu nu irr mums atkal atdewis, jo bes mihla Deewa sinnas ne kas ne warr notift pasaulẽ. Teht, teiz jel kã tewi palaide?

(Zurpmak belgums.)

Teesas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Balsis ic. ic. ic., tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas no trem Pokaischas fainneekem Kneepa Kristappa, Anteeneka Mahrtina, Buscha Annusa, Duhka Kristappa, Mangalla Janna, Lamba Jahna, Balgall Jahna, Bunta Janna, Behreneeka Andrei un Klabba Ulrikka buhtu, kas sawas mahjas parradu un kalpu eerikteschanas dehl atberufchi, lihds 3schu un 4tu Merz f. g. pee schihs pagasta teefas peeteizahs. Pokaischa, tai 3schâ Janwar 1845. 3

(Nr. 2.) ††† Ulrik Lambertis, pagasta wezz.
W. Hildebrand, pagasta teefas ffrihw.

No Brambergumuischas pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji ta lihdschinniga Behtrasmuishas Zehsu mahju fainneeka Kristapp Eichwald, ukaizinati, 2 mehneschu starpâ, prohti lihds 23schu Webruar f. g. er sawahm prassifchanahm un winnu peerahdischanahm scheid peeteiktees, ar to pamahzischanu, ka wehlafe neweenu wairs ne klausihis. Behtrasmuishâ, tai 23schâ Dezember 1844. 1

(Nr. 434.) R. Romann, peefehdetajis.
Kunsten, teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas buhtu pee teem Lindes fainneekem Schirmelu Pehtera Brugmann un Mas-Lesmannu Mahrtina Lande, par kurreu mantahm parradu dehl konkurse spreesta, tohp ukaizinati, lihds 22tru Webruar 1845 pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlafe neweenu wairs ne klausihis. Lindes pagasta teefa 22trâ Dezember 1844. 2

(Nr. 160.) ††† M. Rosenstrauch, peefehdetajis.
Grünthal, pagasta teefas ffrihweris.

No Jaunpilles pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu, pee ta Jaunpilles fainneeka Krisch Puttreim, pahr kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta, ukaizinati, lihds 3schu Merz f. g. pee schihs teefas peeteiktees. Jaunpilles pagasta teefa, 3schâ Janwar 1845. 2

(Nr. 6.) Jirgin Judowitz, pagasta wezz.
E. G. Monkewitz, pag. teef. ffrihw.

Krohna Dhsolumuischas pagasta teefa sinnamu darra, ka 29tâ Janwar f. g. Krohna Tulkumes meschafarga Sausfuppes mahja galwas naudas parradu dehl 4 jublas, 1 plinti un kaltus rattus wairaksoblitajam pahrdohs. Krohna Dhsolumuischas pagasta teefa, tai 10tâ Janwar 1845. 1

(Nr. 18.) Krisch Kelder, pagasta wezzakajis.
Grosset, teefas ffrihweris.

Tai nakti no 23scho us to 24to Dezember 1844 irr Keelas Swehtes Maltischi Stumbra mahjas behrs sirgs, 10 gabdu wezs, ar mellu asti un melleem sarreem kulbâ ecjuhgs, peeklihdis. Kam schis sirgs peederretu, tohp zaur scho ukaizinahis, wiss wehlafe 6 neddelu starpâ, no appalschrafftas deenas scheid peeteiktees, un prett barroschanas un zittu isdohschanu atlihdinaschanu sawu sirgu ar kulbu un rikkeem prettim nemt, jo zittadi to sirgu peeminnetu isdohschanu labbad pee schihs pagasta teefas pahrdohs. Krohna Wirzawâ, 11tâ Janwar 1845. 2

(Nr. 37.) Thomburg, peefehdetajis.
Henko, pagasta teefas ffrihw.

Zittas fluddinaschanas.

Waltas Pomuschas muishu, diwi juhdses no Wausfas, warr us arrenti jeb us klausifchanu dabbuht, ka arri mahjas ar 20 puhreem sehjuma un 60 wesumeem feena. Kas scho muishu jeb schihs mahjas us arrenti gribb nemt, tas warr klachtakas sinas dabbuht no zeeniga v. Hahna kunga Jelgawâ, Katrhnes eelâ, Halezki nammâ. 3

Abgunstes muishas waldischana zaur scho sinnamu darra, ka tahs pee schihs muishas peederrigas mahjas us arrenti tays isdohstas. Kam patiktu kahdas mahjas us arrenti nemt, tam wajaga pee muishas-palizeijas peeteiktees. 2

Jurbeiku muishu, Leischdâ, Schaules aprinki, 5 juhdses no Jelgawas, warr us arrenti dabbuht. Klachtakas sinas dabu Jelgawâ, ffrihwera eelâ, dischlermeistera Nachals nammâ. 1

Por Jahneem 1845 warr Krohna Bahrbales muishâ 60 flauzamas gohwis us arrenti dabbuht. 1

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-rahts U. Weitler.